

2018

SANSKRIT – HONOURS

First Paper

Course - 1

Full Marks : 50

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Unit - I

(Marks : 30)

1. (a) कस्यचिद् एकस्य सोदाहरणं व्याख्या कार्या। 5
संहितैकपदे नित्या नित्या धातूपसर्गयोः।
समासेऽपि च नित्या स्यात्सा चान्यत्र विभाषया॥
अथवा
गम्यमानापि क्रिया कारकविभक्तौ प्रयोजिका।
- (b) कस्यचिद् द्वितयस्य संधिः कर्तव्यः। 2
प्रातः + अद्य, सम् + कृतम्, वाक् + हरिः, गो + अग्रम्।
- (c) अधोलिखितानां कस्यचिद् द्वितयस्य संधिविच्छेदः करणीयः। 2
सरय्वम्बु, हलीषा, सोऽहम्, उत्थानम्।
2. अधोरेखाङ्कितानां पदानां कस्यचित् चतुष्टयस्य कारकविभक्तिप्रयोगः सकारणं निर्णयः। 1×4
- (a) दुग्धस्य पानं शिशुना।
(b) शिवाय नमस्करोति।
(c) शिशुः शय्याम् अधिशेते।
(d) भोः बालक! इहागच्छ।
(e) यानात् प्रेक्षते बाला।
(f) शिक्षको गच्छति छात्रेण।

Please Turn Over

3. यथेच्छं पञ्चानां वाक्यानाम् एकपदीकरणं विधेयम् (देवनागरीलिप्या लिख्यताम्)। 1×5
- प्रियः सखा।
 - जेतुमिच्छुः।
 - कुटिलं व्रजति।
 - शब्दं करोति।
 - अग्निश्च सोमश्च।
 - हिमस्य अत्ययः।
 - द्वौ वा त्रयो वा।
4. कस्यचित् चतुष्टयस्य परिणतरूपं निरूप्यताम्। 1×4
- √शी + शानच्।
 - √हन् + लिट् प्रथमपुरुषस्य बहुवचनम्।
 - युवन् + इष्टन्।
 - अभि- √धा + क्त।
 - सभा + यत्।
 - √सह + तुमुन्।
 - √मृ + सन् लट् प्रथमपुरुषस्य एकवचनम्।
 - जन + तल्।
5. यथेच्छं द्वितयस्य पार्थक्यं सोदाहरणं समाधेयम्। 2×2
- यवनी and यवनानी।
 - पूर्वाहः and पूर्वाह्नः।
 - महाराजः and महाराजा।
 - संचरति and संचरते।
6. अधोलिखितस्य कस्यचिद् उदाहरणचतुष्टयस्य संशोधनं कृत्वा वाक्यचतुष्टयं देवनागरीलिप्या पुनर्लिख्यताम्। 1×4
- वर्षायां पथः पिच्छिलो भवति।
 - महाराजः अश्वः सवेगेन धावति।
 - ग्रामस्य परितो नदी प्रवहते।
 - नरपत्या सह गच्छति मन्त्रिगणाः।
 - विना मेघे वज्रपातम्! अहो कष्टम्!

(3)

K(I)-Sanskrit-H-1-/Course-1

Unit - II

(Marks : 20)

7. (a) Who was Śūdraka? What was the name of his capital? Give a brief account of the subjects in his capital under his rule as described by Bāṇa. 1+1+6
- Or,
- (b) Who authored the work named Kādambarī? What kind of composition is it? Write in brief the advice of Śukanāsa to Candrāpiḍa. 1+1+6
8. Translate *any one* of the following passages into Bengali or English : 5
- (a) आसीद् ... आश्रयो रसिकानां प्रत्यादेशो धनुष्मतां धौरेयः साहसिकानाम् अग्रणीर्विदग्धानां वैनतेय इव विनतानन्दजननो वैष्णव इव चापकोटिसमुत्सारितसकलारातिकुलाचलो राजा शूद्रको नाम।
- (b) मिथ्यामाहात्म्यगर्वनिर्भराश्च न प्रणमन्ति देवताभ्यः, न पूजयन्ति द्विजातीन्, न मानयन्ति मान्यान्, नार्चयन्त्यर्चनीयान्, नाभिवादयन्त्यभिवादनार्हान्, नाभ्युत्तिष्ठन्ति गुरुन्।
9. निम्नलिखितयोः एकस्य सप्रसङ्गं संस्कृतेन व्याख्या कार्या। 7
- (a) अतिचिरकाललग्नमतिक्रान्तकुनृपतिसहस्र-संपर्क-कलङ्कमिव क्षालयन्ती यस्य विमले कृपाण-धाराजले चिरमुवास राजलक्ष्मीः।
- (b) त्वगन्तरिततृतीयलोचनं स्वललाटमाशङ्कन्ते। दर्शनप्रदानमपि अनुग्रहं गणयन्ति, दृष्टिपातमप्युपकारपक्षे स्थापयन्ति।